

Korszerűsített csempegyár Tófejen

A sikeres próbagyártás után megkezdődött a termelés a zalaegerszegi székhelyű ZalaKerámia korszerűsített tófeji csempegyártó üzemében. Az olasz szakemberek közreműködésével végrehajtott, több mint 170 millió forintos rekonstrukcióval lehetővé vált a hagyományos kétszeri égetésről az egyszeri, úgynevezett gyorségetésre történő átal-

lás. A hazánkban ipari méretekben még nem alkalmazott modern, számítógépvezérlésű eljárással a korábbi évi 300 ezer négyzetméternyi csempével szemben már 700 ezer négyzetmétert készíthetnek. Az előző kémcékben csak a második égetés 16-18 órát vett igénybe, ezután csupán 50-60 perc kell az egész művelethez.

Emelkednek a kamatok

1988. június 1-jével emelkedik a lakossági betétek kamata és kamatprémiuma.

Az 1 éves és azon túli lekötésű kamatozó betétek és csekkzámlabetétek, a takaréklevél, a lakáscélú betétek, a nyugdíj-előtakarékosági betétek, a gyámhatósági betétek, és a közérdekű célra juttatott adományok, valamint az átutalási betétek kamatai átlagosan közel 3 százalékkal emelkednek.

Meddig integethetünk a vonat után?

Beszélgetés a műszaki értelmiség helyzetéről

Értékválságban szenvedünk. Feje tetejére állítottuk gondolkodásunkat, ezért sokan nem találják helyüket a világban. Jobb sorsra érdemes emberek mondanak le álmaikról, amelyek mindnyájunk hasznára válhatnának, ha... Ha sikerülne ezt a faramuci helyzetet megfordítani, helyére tennünk értékeinket. Hosszú évek óta mondogatjuk, értelmiségünk nem foglalja el a megfelelő helyet társadalmunkban, mert nem teheti. Szabályozók kötik gúzsba, hogy egy-egy szellemi alkotásért mennyit fizethetünk, az iskolában megszerzett szellemi javak mennek pocékba, ha egy-egy ötlet belekerül a szellemi termékek hűsdarálójába. Gazdaságunk megreformálásában, iparszerkezetünk megizmosításában viszont döntő szerep hárul(na) a műszaki értelmiségre. Csakhogy...

hozhatatlan hátrányba kerülünk. Az élet minden területén szimmetrikus érdekszerkezet kellene.

— Mire gondolt?

— Arra, hogy a hetvenes években a nagyvállalatok, az energiaszektor elsőbbséget élvezett. Ők tehát úgy ahogyan érvényesíteni tudták akaratukat, fejlődési elképzeléseiket. Közben persze kiderült, nem mindenben tettünk jó lóra. De a kutatóintézetek, az oktatás, a kisebb szervezetek ma is a maradékelv alapján juthatnak csak pénzhez. Ezen kellene gyorsan változtatni.

— Hogyan?

— Ahol az ipart, a gazdaságot fejlesztik, ott igyekeznek a műszaki értelmiséget előre tolni. Nálunk a társadalmi beidegződés még fordítva működik. A nehéz munkát ismerjük el. Az iparilag fejlett országokban 200 dollárt költenek kutatásra, fejlesztésre fejenként évente. Nálunk? Alig éri el a 40 dollárt. Ha a költségvetés oldaláról nézzük, még szomorúbb a helyzet. Oktatásra, kutatásra, fejlesztésre csak 0,7 százalék jut. Európában nincs ország, ahol ez az arány ne menne 1 százalék fölé.

— Mi van akkor, ha nem sikerül ezt a folyamatot megfordítanunk?

— Egy idő után irreverzibilissé válik, azaz megfordíthatatlan lesz. A találmánytól a kereskedelmi hasznosításig 5-6 év telik el a fejlett országokban, Japánban ez az arány csak 3 és fél év. Nálunk a találmányok 75 százaléka csak 6-15 éven belül válik termékké.

— Hogyan fogadják az MTESZ javaslatait, ötleteit?

— Is-is. Akad, hogy halálra fűlekre találunk. Ma még hol megkérdezzük bennünket, hol nem. Persze akad olyan is, hogy csak azért kíváncsiak a véleményünkre, hogy ki lehessen pipálni, mi is hozzászoltunk.

— Miben találtak hallófülekre az elmúlt időben?

— A műszaki értelmiség anyagi helyzetét panaszkoljuk el. Úgy tűnik, kapunk segítséget. Az idén a műszakiak bérrendezésére 150 millió forintot adott a kormány, ez jövőre már 300 millió lesz, ha minden jól megy. Ez persze csak tüneti kezelés és nem gyógyír. A célunk az, hogy 1990-ig a műszakiak bérnövekedése 40 százalékkal haladja meg az átlagot.

— Mi az, amit nem hallottak meg?

— Szerettünk volna egy műszaki „Kossuth-díjat” alapítani. Ez nem sikerült. Most egy mérnök 10-30 ezer forintos díjat kaphat maximum. Tíz éve a táncdal-fesztivál győztese 50 ezret kapott... Az értékvesztés azóta csak fokozódott.

— Hogyan tovább?

— Ha nem lesz értékrendváltás, egy idő után nem lesz mit szembeállítani külföldi és hazai értékek között. Azaz egyre távolabb kerül a vonat, aminek ma még integethetünk. Ha nem vigyázunk, néhány év múlva már a vonatot sem láthatjuk. Pedig volt idő — a századfordulón — amikor fenn is ültünk rajta. Hiszen volt olyan vonat, amit a magyar Kandó Kálmán konstruált — fejek ma is lennének pedig hozzá...

Rafai Gábor

Küldöttekkel munka közben (7.)

A szakszervezet tekintélye

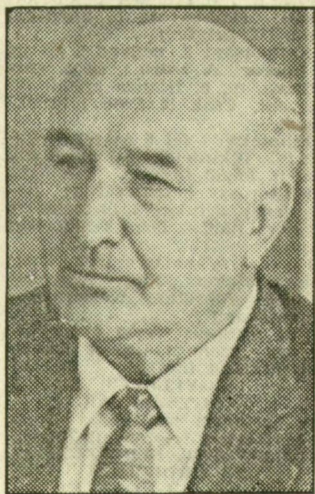
Olvasóink megszokhatták, hogy az immár két hete tartó, a pártértekezlet küldötteit bemutató sorozatunkban egy-egy rész rövid életrajzzal kezdődik. Ma se legyen hát másképp! Ágoston József neve jól ismert a közélet ügyei iránt érdeklődők előtt, hiszen több évtizede dolgozik vezető munkakörökben. Alig 20 éves, és a pártköz-pont munkatársa, partiskolai előadó, a szakszervezeti világszövetség budapesti iskolájának tanára. 1957-ben már Szegeden dolgozott — előbb a megyei pártbizottságon, később az ifjúsági szövetségben mint megyei első titkár. Ezt követően újra a pártbizottságra került: osztályvezető majd megyei titkár. Életútja ezután a Szakszervezetek Csongrád Megyei Tanácsánál folytatódott — közel 10 éve az szmt vezető titkára. Ha figyelembe vesszük az ország utóbbi évtizedének történéseit, könnyű belátni — nem épp a legnyugodtabb időszakban vezette, koordinálta, az érdekvédelmi munkát. E ténnyel kiindulva a kérdés így is feltehető:

— Miben látja annak okát, hogy a szakszervezetek tekintélye igencsak megcsappant a nyolcvanas évek végére, s a pártértekezlet dokumentumtervezetének vitáiban bizony sok párttag bírálta a szakszervezeti munkát?

— Magam is úgy látom, napjainkban nehéz helyzetben van a magyar szakszervezeti mozgalom. Ennek fő okát a csökkenő életszínvonalban az élet, a családi nevelés terheinek megnövekedésében látom. Meggyőződésem ugyanis, a mozgalom különösen érdekelt a kibontakozásban, hiszen a szakszervezetek funkcióikat csak akkor látják el megfelelően, ha a gazdaság is a tőle elvárt színvonalon teljesíti feladatait mind a termelésben, mind az elosztásban.

A szakszervezettől azt kéri az emberek, hogy miközben feladatának megfelelően segíti a termelést, képviselje a dolgozók jogos érdekeit. Be kell vallani — ez utóbbit nem végezte elég határozottan. Ebből adódik egyik legfontosabb feladatunk is. A jövőben a szakszervezeteknek tagjaikkal, mint munkavállalókkal kell többet foglalkozni, az eddigénél kiemeltebben érvényre juttatni a jogos érdekekben történő határozott fellépést. Sajnos a nyugodtabb években elszórtunk az úgynevezett útközésektől. De közbevetőleg hadd idézzem egyik szb-titkárunkat: „Mondj csak egy példát arra, hogyha az igazgató és az szb-titkár összekülönbözött a titkár került ki győztesen!”

A gondok sorát folytathatnám azzal, hogy a dolgozók nem ismerik eléggé a szakszervezet munkáját, nem tudják igazán, mikor és milyen ügyekben ért el a munkások számára fontos sikereket. Befejezésül e témakörben még annyit: sokszor

olyan ügyekben is a szakszervezet kapja az első bírálatot, amikor tulajdonképpen a panaszt a pártnak, netán a kormánynak szánják. De ez is természetes, hiszen mi vagyunk legközvetlenebb kapcsolatban a dolgozókkal.

— A felsorolt gondokat elfogadjuk tényként. De ma, amikor oly sokat beszélünk a politikai intézményrendszer megújulásáról, mindenkit inkább az érdekel, hogyan képzeli ezt el a szakszervezet „házon belül”?

— A tennivalókat talán azzal kezdeném, hogy mindegyiknek meg kellene szüntetni a szakszervezeti titkár függőségét a gazdasági, a munkahelyi vezetőtől. Amíg ugyanis fizetését a munkahelytől kapja, bizonyos tekintetben kiszolgáltatott. Ha viszont a befolyó tagdíjakból a munkások már „el tudják tartani” az érdekeiket képviselő szakszervezeti vezetőt, megszűnik a függőség, az alárendeltség, és határozottabban, következetesebben képviselheti választói érdekeit.

Másik fontos követelmény: komolyan véve az ártermelés törvényeit, a munkahelyek önállóságának további növekedését, az árak alakulását, a szakszervezetnek magára kell — vagy kellene — vállálnia a munkahelyi béralkú. Ha nő az egyes termék ára nőjön a termékbe foglalt munkaerő értéke is. Így láthatóvá válik a munkavállaló érdekeinek következetes képviselése.

Napjainkban mind több szó esik a munkaerő-gazdálkodásról. A szakszervezet szocialista jellegű szervezet, nem lehet gátja a társadalmi fejlődésnek. Így támogatnia kell például a termék-szerkezet módosítását, a tudomány hatékonyabb felhasználását is. Ez pedig a mai munkaerőhelyzet átrendezését jelenti. Nos, ezt is fel kell vállalnunk, de azaz a kikötéssel, hogy a gazdasági vezetés időben dolgozza ki a munkaerő-gazdálkodás távlati tervét, mert csak így van idő az átképzésre. Ki kell állnunk azért, hogy előbb minden lehetséges variációt próbáljanak meg a munkás elhelyezése érdekében, és csak végső

esetben alkalmazzák az elbocsátást.

Végül is: nem a folyamatokat követő, hanem az eseményekben benne élő, azokban kezdeményező szakszervezeti mozgalomra van mindinkább szükség.

— Eddig arról beszéltünk, mit várnak el a dolgozók szakszervezetektől. Most talán szóljon arról, hogy a szakszervezet mit kérne a gazdasági vezetéstől, vagy hogy beszélgetésünk indokánál maradjunk: a párttól, a közölgő pártértekezlettől.

— Tapasztalataim szerint a dolgozó ember mindenekelőtt biztonságos helyzetre, biztonságot nyújtó életre törekszik. Így a pártértekezlettől azt várják, hogy bizonyos tekintetben stabilabb szocializmusképet fogalmazzon meg. Hogy válaszol olyan kérdésekre, mint például: meddig tart a gazdasági élet romlásának tendenciája, mikor kezdődik el egy gazdasági megélénkülés, amelyben az emberi életviszonyok is érezhetően javulnak.

Másik fontos kérdés, politikai intézményrendszerünk további korszerűsítése, a szakszervezet szerepének határozott átalakítása. Ehhez elsősorban a pártmunkát kell megújítani, a párt vezető szerepét következetesen érvényesíteni, mert csak ezzel párhuzamosan gazdagítható a szakszervezeti munka. Szerepünket abban látom, hogy a szakszervezet fogalmazza meg a különböző csoportok érdekeit, és érje el azt, hogy a politika a jelzéseket mindenkor vegye figyelembe. Remélem ezt a törekvésünket is megerősíti a pártértekezlet is.

Bátyi Zoltán

A sziksóstói kemping előszezonja

Szeged turistaforgalmából egyre inkább kiveszi részét a sziksóstói kemping. A képek tanúsága szerint már az előszezonban sem néptelen, a kánikulai napokban szinte biztos a telt ház. A vékonyabb pénztárcájúakra is gondoltak a házigazdák. A Szegedi Vízművek és Fürdők, valamint a Pusztamérgesi Rizling Tsz Pusztaker nagykereskedelmi ágazata a napokban megnyílt közös üzemeltetésű Pusztai Pajtájában egész csoportokat el látnak étellel-itallal, s emellett szórakoztató szabadidős programokkal csalogatják a vendégeket.

Somogyi Károlyné felvételei

